

archief

Datum

Ons kenmerk 2004-56624

22 FEB. 2005

Onderwerp schadevergoedingsregeling verleggen kabels en leidingen
buiten beheergebied

Noord-Holland

Bezooiadres

Zijlweg 245

Haarlem

Provinciale Staten van Noord-Holland

Door tussenkomst van de Statengriffier, mw. mr. C.A. Peters

Houtplein

kamer 2030

Postadres

Postbus 205

2050 AE Overveen

Tel (023) 514 3143

Fax (023) 514 5050

Afdeling Beheer en Uitvoering

Bijlage(n) regeling

Behandeld door F Drenth

Telefoon (023) 514 3358

Uw kenmerk

E-mail drenthf@noord-holland.nl

Geachte leden,

VERZONDEN - 1 MAART 2005

Ter uitvoering van artikel 167, lid 2 van de Provinciewet, zenden wij u het volgende toe: Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten beheergebied van de provincie Noord-Holland.

Samenvatting:

Voor kabels en leidingen die liggen in gronden van derden, welke door de provincie worden aangekocht dan wel in beheer aan de provincie door derden worden overgedragen in het kader van de aanleg/reconstructie van infrastructuur en welke verwijderd dan wel verlegd moeten worden, wordt in de praktijk teruggevallen op de overeenkomst /regeling tussen de oude grondeigenaar en de leidingbeheerder en, indien noodzakelijk, de weg van onteigening. Voor gronden van rijk, gemeente en/of waterschap is de praktijk, dat de verleggingsregelingen van deze andere overheden gehanteerd worden. Dit betekent, dat op diverse manieren in de verschillende projecten met deze materie wordt omgegaan. Soms leidt dit tot onaanvaardbare vertraging in de realisering van infrastructurele projecten.

Deze regeling is inhoudelijk afgeleid van de Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwegwerken 1999(NKL 1999) en, voor zover het de aanpassingen betreft buiten beheergebied, identiek aan de concept-regeling zoals deze in

interprovinciaal verband wordt voorgestaan.

Algemene uitgangspunten die aan de regeling ten grondslag liggen, zijn:

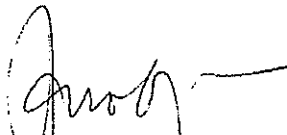
- a. de schade alsmede de schadevergoeding worden berekend naar de regelen van het onteigeningsrecht en de daarop gebaseerde jurisprudentie. Rekening wordt gehouden met eventueel aan de leidingbeheerder toevallende voordelen;
- b. de provincie en de kabel- en leidingbeheerder hebben de verplichting om wederzijds schadebeperkend op te treden;
- c. bij de berekening van schade en schadevergoeding worden de werkelijke verleggingskosten als uitgangspunt genomen, omdat het toekennen van een vermogenswaarde niet goed uitvoerbaar is.

Naast het verleggen van kabels en leidingen **buiten** beheergebied van de provincie worden er ook kabels en leidingen verlegd **binnen** beheergebied van de provincie.

Voor deze verleggingen hanteert de provincie Noord-Holland het uitgangspunt "leggen/liggen om niet, verleggen om niet". De Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak heeft in de uitspraak van 27 augustus 2003 inzake NUON dit beleid als zodanig als niet onredelijk aangemerkt, doch de relevante omstandigheden dienen bij de afweging te worden betrokken i.c. de mate van voorzienbaarheid van de noodzaak tot verlegging, het tijdstip waarop de noodzaak zich aandienende, de uiteenlopende duur van de ligging van de kabels en de hoogte van de aan de verlegging verbonden kosten.

Dit betekent, dat in elk concreet geval (binnen beheergebied van de provincie) een afweging dient plaats te vinden over de noodzaak voor nadeelcompensatie; een en ander voor zolang er geen nadeelcompensatieregeling door de provincie wordt gehanteerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland,

provinciesecretaris.

H.W.M. Oppenhuis de Jong

voorzitter.

H.C.J.L. Berghouts

Datum

22 FEB. 2005

Ons kenmerk 2004-56624

Onderwerp schadevergoedingsregeling verleggen kabels en leidingen
buiten beheergebied.

Noord-Holland

Deze adres

Zijweg 245

Haarlem

Postadres

Postbus 205

2050 AE Overveen

Tel (023) 514 3143

Fax (023) 514 5050

Afdeling Beheer en Uitvoering

Bijlage(n) 1

Behandeld door F Drenth

Telefoon (023) 514 3358

Uw kenmerk

E-mail drenthf@noord-holland.nl

Geachte directie,

VERZONDEN - 1 MAART 2005

Naar aanleiding van het K&L overleg gehouden op 8 juli 2004, in het kader van de reconstructie van de N 242, ontvangt u hierbij nadere informatie over de door de provincie te hanteren regeling voor schadevergoeding voor verlegging van kabels en leidingen **buiten** beheergebied in Noord-Holland.

In onze vergadering van 22 februari 2005 hebben wij besloten om de "Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten beheergebied van de provincie Noord-Holland" vast te stellen, waarvan een exemplaar als bijlage bij deze brief is gevoegd. Dit betekent dat in geval van een gedwongen verlegging van kabels en/of leidingen buiten het beheergebied van de provincie het toekennen van nadeelcompensatie door ons aan deze regeling zal worden getoetst. Wij merken op, dat bij toepassing van de regeling geen onderscheid wordt gemaakt in percelen in eigendom van een overheid en percelen in particuliere handen. Wanneer door de kabel- of leidingbeheerder een zakelijk recht kan worden aangetoond, zal dit wel van invloed zijn op de hoogte van de toe te kennen schadevergoeding overeenkomstig de Onteigeningswet. Een uitzondering op het hiervoor weergegeven beleid kan alleen worden gemaakt, wanneer de betreffende kabel- of leidingbeheerder kan aantonen dat destijds bij de aanleg van de betreffende kabel of leiding - afspraken zijn gemaakt over het omgaan met eventuele verplaatsingskosten of het toekennen van schadevergoeding bij verzoeken tot aanpassing.

Voor het verleggen van kabels en/ of leidingen binnen beheergebied van de provincie Noord-Holland blijft als uitgangspunt gelden "leggen/liggen om niet, verleggen om niet". De Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak heeft op 27 augustus 2003 in het kader van een geschil tussen ons college en NUON omtrent het verleggen van leidingen uitspraak gedaan inhoudende, dat het hiervoor genoemde beleid als zodanig als niet onredelijk wordt aangemerkt.

Daarnaast dienen de relevante omstandigheden van het concrete geval te worden betrokken bij de afweging in casu de uiteenlopende duur van de ligging van de kabels, de mate van voorzienbaarheid van de noodzaak tot verlegging, het tijdstip waarop de noodzaak zich aandienende en de hoogte van de aan de verlegging verbonden kosten.

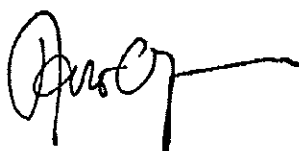
Als kabels en leidingen de grenzen van het beheergebied van de provincie overschrijden, zal naar rato worden gezien welk percentage van de te verleggen kabels en/of leidingen voor vergoeding in aanmerking komt

Zodra een plan met betrekking tot de verlegging van kabels en/of leidingen bij de provincie is ingediend, zullen wij overeenkomstig bovengenoemde uitgangspunten een besluit nemen over de hoogte van de door de provincie uit te keren schadevergoeding.

Ten aanzien van de schadevergoedingsregeling merken wij nog op, dat deze inhoudelijk afgeleid is van de Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwegwerken 1999 (NKL 1999).

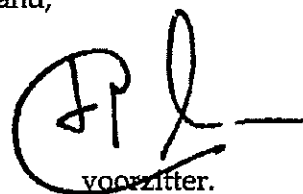
Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u evenwel naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u hierover contact opnemen met mevrouw I. Aalderink, telefoonnummer: 06-51039461.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland,

provinciesecretaris.

H.W.M. Oppenhuis de Jong

voorzitter.

H.C.J.L. Buijs

Als u belanghebbende bent kunt u binnen zes weken na de verzending, uitreiking of publicatie van dit besluit schriftelijk bezwaar aantekenen. Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

U kunt telefonisch een folder aanvragen over de bezwaarprocedure (023-514 41 41) of voor meer informatie de provinciale website bezoeken: www.noord-holland.nl.

**BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
NOORD-HOLLAND OP 22 februari 2005**

24.

B&U

Schadevergoedingsregeling
verleggen kabels en leidingen
buiten beheergebied
(2004-56624)

Het college besluit:

- a. vast te stellen de regeling "Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten het beheergebied van de provincie Noord-Holland";
- b. de leidingbeheerders te informeren via een brief;
- c. de regeling genoemd onder a te publiceren in het provinciaal blad.

Nota GS

■ ■ ■ ■ ■

22 FEB. 2005

Datum besluit :
Registratie-nummer : 2004-56624 a t/m p
Vergaderdatum : 22 februari 2005
Portefeuille voor : WVV
Portefeuillehouder : drs. C. M. Mooij
Vervanger : P. Poelman
Onderwerp : schadevergoedingsregeling verleggen kabels en leidingen buiten beheergebied
Opsteller/telefoon : F Drenth / (023) 514 3358
Afdeling/bureau : B&U / Verkeersreglementering en -Veiligheid
Bijgaande stukken :

(N.B. De rubrieken 1 t/m 5 altijd in deze volgorde uitwerken)

1. Ontwerp-besluit

G.S. besluit:

- a. vast te stellen de regeling "Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten het beheergebied van de provincie Noord-Holland";
- b. de leidingbeheerders te informeren via een brief;
- c. de regeling genoemd onder a te publiceren in het provinciaal blad.

2. a) Financiële, b) personele, c) juridische, d)communicatieve, e) Europese, f) veiligheids, g) maatschappelijke, h) overige consequenties

- a: het hanteren van de schadevergoedingsregeling leidt niet tot financiële consequenties.
- b: geen
- c: de regeling vervangt een stelsel van ad hoc besluiten en vormt het toetsingskader voor GS voor het mogelijk toekennen van nadeelcompensatie ;
- d: de leidingbeheerders worden in kennis gesteld via een brief en de regeling wordt gepubliceerd in het provinciaal blad.
- e: geen
- f: geen
- g: geen
- h: geen

3. Samenvatting

Voor het verleggen en/of verwijderen van kabels en leidingen ten behoeve van de aanleg/reconstructie van infrastructuur is er sprake van twee situaties.

Onder beheergebied wordt verstaan het gebied dat door of namens de provincie wordt onderhouden en wordt beheerd en provinciaal eigendom is.

Binnen beheergebied van de provincie.

Bij reconstructie van provinciale infrastructuur binnen het beheergebied van de betreffende infrastructuur heeft de provincie de gronden in eigendom. Voor het verleggen of verwijderen van kabels en leidingen die zich in deze gronden bevinden hanteert de provincie Noord-Holland het uitgangspunt "leggen /liggen om niet, verleggen om niet". Dit betekent dat de kosten van het verleggen of verwijderen voor rekening komen van de leidingbeheerder. Dit is een heldere richtlijn.

Buiten beheergebied van de provincie.

Voor de aanleg/reconstructie van infrastructuur buiten beheergebied is het noodzakelijk dat de provincie de gronden aankoopt voor de aanleg of reconstructie van de infrastructuur omdat in die situaties meer grond nodig is. In die grond kunnen kabels en leidingen liggen die vanwege de reconstructie verplaatst of verwijderd moeten worden. Voor de kosten daarvan bestaat nu geen transparante richtlijn. In algemene zin betaalt de provincie de kosten die volgens de leidingbeheerder noodzakelijk zijn teneinde discussies te voorkomen welke de aanleg of reconstructie kunnen vertragen.

Wij vinden het van belang dat ook voor deze situaties zowel voor de provincie als de leidingbeheerders een heldere en transparante richtlijn wordt gehanteerd. Daarom stellen we voor de regeling "**Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten het beheergebied van de provincie Noord-Holland**" vast te stellen. De regeling is inhoudelijk afgeleid van de Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwegwerken 1999(NKL 1999) en identiek aan de conceptregeling zoals deze in interprovinciaal verband wordt voorgestaan.

Algemene uitgangspunten die aan de regeling ten grondslag liggen, zijn:

- a. de schade alsmede de schadevergoeding worden berekend naar de regelen van het onteigeningsrecht en de daarop gebaseerde jurisprudentie. Rekening wordt gehouden met eventueel aan de leidingbeheerder toevallende voordelen;
- b. de provincie en de kabel- en leidingbeheerder hebben de verplichting om wederzijds schadebeperkend op te treden;
- c. bij de berekening van schade en schadevergoeding worden de werkelijke verleggingskosten als uitgangspunt genomen, omdat het toekennen van een vermogenswaarde niet goed uitvoerbaar is.

Bij het bepalen van de schadeloosstelling wordt onderscheid gemaakt naar kostensoorten, zoals materiaalkosten, kosten van in- en uit bedrijf stellen, kosten van ontwerp en begeleiding en uitvoeringskosten.

De schadeloosstelling kan gecorrigeerd worden, indien zich door de verlegging of aanpassing van de kabel of leiding één van de partijen een significant voordeel heeft. Dit wordt aangeduid met de term "voordeeltoerekening".

Hierbij valt te denken aan:

- aftrek nieuw voor oud;
- capaciteitstoename;
- andere toename van de functionaliteit zoals bijvoorbeeld een hogere druk;
- opheffen van een evident verkeerde ligging zoals te weinig gronddekking.

De afdeling is van oordeel, dat de voorgestelde schadevergoedingsregeling vertraging in de uitvoering van reconstructies of aanleg van wegen kan voorkomen wat uiteindelijk financiële voordelen met zich zal mee kan brengen. Zoals gebruikelijk worden de kosten die gemoeid zijn met het verleggen van kabels en leidingen meegenomen in de begroting van het betreffende infrastructurele project.

Algemene wet bestuursrecht. Afdeling 3.4 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Hiervoor is gesteld, dat de schadevergoedingsregeling inhoudelijk is afgeleid van de Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatwerken en spoorwegwerken 1999(NKL 1999). Deze regeling is in positieve zin ontvangen door de leidingbeheerders. Het toepassen van de procedure conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is dan ook niet noodzakelijk, temeer ook daar de kring van belanghebbenden zich beperkt tot de eerdergenoemde leidingbeheerders. Voorgesteld wordt de vast te stellen regeling met een toelichtende brief aan de leidingbeheerders te doen toekomen en af te zien van het overigens niet verplichte voeren van de openbare voorbereidingsprocedure. Wel wordt voorgesteld de bedoelde regeling te publiceren in het provinciaal blad.

Richtlijn liggen /leggen om niet, verleggen om niet.

Voor verleggingen binnen beheergebied hanteert de provincie Noord-Holland het uitgangspunt " leggen/liggen om niet, verleggen om niet". De Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak heeft in de uitspraak van 27 augustus 2003 inzake NUON dit beleid als zodanig als niet onredelijk aangemerkt, doch de relevante omstandigheden dienen bij de afweging te worden betrokken i.c. de mate van voorzienbaarheid van de noodzaak tot verlegging, het tijdstip waarop de noodzaak zich aandienende, de uiteenlopende duur van de ligging van de kabels en de hoogte van de aan de verlegging verbonden kosten.

Dit betekent, dat in elk concreet geval (binnen beheergebied van de provincie) een afweging dient plaats te vinden over de noodzaak voor nadeelcompensatie; een en ander voor zolang er geen nadeelcompensatieregeling door de provincie wordt gehanteerd.

4. Wijze van totstandkoming

De regeling is tot stand gekomen in samenwerking met bureau Infra (de heren Puts, Bolijn en Oudbroekhuizen) van B&U.

De afdeling JZ (mr. J. Oosters) heeft ingestemd met deze regeling.

De afdeling FEZ (mevr. T. D. Rosenquist) heeft een en ander getoetst en hiermee ingestemd.

Dit onderwerp is op 14 februari 2005 in de GS-staf WVV besproken.

5. Verdere procedure

Na vaststelling door GS kunnen de brieven aan de leidingbeheerders verzonden worden en kan publicatie in het provinciaal blad plaatsvinden. De regeling treedt in werking na publicatie.

Het actief informeren van PS is nodig in verband met de politieke/bestuurlijke gevoeligheid na de uitspraak van de Raad van State.

Toetsformulier Afdeling B&U		
Registratienummer:		
2004-56624		
	Ja	Nee
Stemt de inhoud overeen met het ontwerpbesluit?	x	
Is wijze van afdoening correct?	x	

Zijn er juridische consequenties ?	x	
Zijn er financiële consequenties ?		x
Zijn er Europese consequenties ?		x
Zijn er veiligheidsconsequenties ?		x
Zijn er personele consequenties ?		x
Zijn er communicatieve consequenties ?	x	
Zijn er maatschappelijke consequenties ?		x
Actieve informatieplicht van GS naar PS?	x	
Zijn er overige consequenties ?		x

Is het ontwerpbesluit integraal genomen?	x	
Zijn afwijkende standpunten toegelicht?	nvt	
Is het ontwerpbesluit besproken in de Staf?	x	
Is het provinciale logo vermeld op de brief?	x	
Naam toetser:	Hanny van Gorp (Afd. B&U / bureau grondzaken)	
Opmerkingen toetser:	akkoord 	
Datum:	16-2-2005	

3358

Locatie Zijlweg 245	Afdeling B&U	Bureau Fout!	Kamer 3019	GS	Registratienr. 2004/56624 at/m p																					
Ambtenaar J. Bolijn / F. Drenth	Toestel 5063	Datum 17 januari 2005	Datum besluit 22 FEB. 2005																							
Onderwerp: Schadevergoedingsregeling verleggen kabels en leidingen buiten beheergebied			Classificatienummer																							
Het college van GS besluit: Zie nota voor GS			Overige registratienummers																							
			<table border="1"> <tr> <td>Voorbereid met (afd. naam medew.)</td> <td>Akkoord</td> <td>Ja</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Mr. J. Oosters(JZ)</td> <td></td> <td>J</td> <td></td> </tr> <tr> <td>R. Tresoor</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rosenquist T.d</td> <td></td> <td>afro</td> <td></td> </tr> </table>			Voorbereid met (afd. naam medew.)	Akkoord	Ja	Nee	Mr. J. Oosters(JZ)		J		R. Tresoor				Rosenquist T.d		afro						
			Voorbereid met (afd. naam medew.)	Akkoord	Ja	Nee																				
			Mr. J. Oosters(JZ)		J																					
R. Tresoor																										
Rosenquist T.d		afro																								
<table border="1"> <tr> <td>D</td> <td>16/2</td> <td>Datum</td> <td>Paraaf</td> </tr> <tr> <td>Medewerker</td> <td>4/2</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Projectleider</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bureauhoofd</td> <td>7/2/05</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>(o)Afdelingshoofd</td> <td>16/2/05</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Directeur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			D	16/2	Datum	Paraaf	Medewerker	4/2			Projectleider				Bureauhoofd	7/2/05			(o)Afdelingshoofd	16/2/05			Directeur			
D	16/2	Datum	Paraaf																							
Medewerker	4/2																									
Projectleider																										
Bureauhoofd	7/2/05																									
(o)Afdelingshoofd	16/2/05																									
Directeur																										
Actieve informatieplicht van GS naar PS van toepassing? ja / nee			Aanwijzing voor afhandeling																							
Zie nota voor GS																										
Begrotingsnummer: z																										
Toelichting: Zie nota voor GS			Ultieme verzenddatum Aantal bijlagen Nota voor GS+ brief + lijst met namen beheerders + Schadevergoedingsregeling. Afschrift: beh.ambt/com/archief Overig M.E. Puts P. Hopman GS-portefeuille voor: WV																							
Aantekening portefeuillehouder/vervanger			De gedeputeerden portefeuillehouder drs. C. Mooij vervanger P. Poelmann Datum 15/02 Paraaf EJ																							
Akkoord voor uitvoering Provinciesecretaris			Datum																							
Aantal te tekenen brieven:			12/02/05																							
			Werkelijke verzenddatum																							

Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten beheergebied van de Provincie Noord-Holland

Indien in het kader van een infrastructureel project van de Provincie Noord-Holland een kabel of leiding van een kabel- of leidingbeheerder moet worden verlegd of aangepast in het gebied buiten de door of namens de Provincie Noord Holland vergunde werken, zal de schadeloosstelling worden berekend conform de principes van de onteigeningswetgeving en de daarbij behorende jurisprudentie, met inachtneming van de volgende bepalingen:

BEPALINGEN

1 Verplichting van partijen

De Provincie Noord-Holland en de kabel- en leidingbeheerders verplichten zich bij aanpassing of verlegging van een kabel of leiding in het kader van het project wederzijds schadebeperkend op te treden.

2 Schadeloosstelling

1. De schadeloosstelling wordt vastgesteld volgens de hierna te noemen berekening van een schadeloosstelling voor incurante zaken.
2. Bij deze berekeningsmethodiek worden de componenten vermogensschade en inkomensschade niet als uitgangspunt genomen.
3. Bij deze berekeningsmethodiek wordt de schadeloosstelling vastgesteld aan de hand van de werkelijke verleggingskosten.
4. De werkelijke verleggingskosten bestaan uit:
 - materiaalkosten;
 - kosten van het uit en in bedrijfstellen;
 - kosten van ontwerp en begeleiding;
 - uitvoeringskosten.
5. Voor zover de te verleggen of aan te passen kabel of leiding in eigendom of met een zakelijk recht (als bedoeld in artikel 3 lid 2 van de Onteigeningswet) buiten het beheergebied van de Provincie gelegen is, worden alle werkelijke verleggingskosten door de Provincie vergoed, met inachtneming van het bepaalde in lid 7.
6. Voor zover de te verleggen of aan te passen kabel of leiding niet op basis van eigendom of een zakelijk recht buiten het beheergebied van de Provincie is gelegen, komen de materiaalkosten en de kosten van uit en in bedrijfstellen voor rekening van de kabel- of leidingbeheerder. De kosten van ontwerp en begeleiding en de uitvoeringskosten komen voor rekening van de Provincie, met inachtneming van het bepaalde in lid 7.

7. De schadeloosstelling wordt gecorrigeerd indien zich door de verlegging of aanpassing van de kabel of leiding een kwantificeerbare voordeeltorekening voordoet (zoals bijvoorbeeld een capaciteitstoename van een leiding of het voordeel dat ontstaat indien er een nieuwe leiding in de plaats komt van een – voor beide partijen kenbaar – technisch versleten leiding).

3 Materiaalkosten

Onder materiaalkosten worden verstaan:

- kosten van bedrijfseigen materialen die noodzakelijk zijn voor de instandhouding van de functie van de te verleggen kabel of leiding en daarvoor noodzakelijke beschermingsconstructies. Hieronder worden in elk geval verstaan kosten van kabel- en leidingcomponenten, kosten van elektrotechnische, werktuigbouwkundige en civieltechnische materialen, alsmede kosten van bouwmaterialen bestemd voor gebouwen waarin delen van kabel- en leidingsystemen worden ondergebracht.

4 Kosten van uit en in bedrijf stellen

Onder de kosten van het uit en in bedrijf stellen worden verstaan:

- kosten van het spannings- of productloos maken van de kabel en leiding alsmede de kosten van het weer in bedrijf stellen van de kabel of leiding;
- kosten samenhangend met tijdelijke voorzieningen van operationele aard; dit zijn voorzieningen die benodigd zijn om de levering tijdens de uitvoering van de verlegging te waarborgen.

5 Uitvoeringskosten

Onder uitvoeringskosten worden verstaan:

- kosten van civieltechnische, bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden (zoals werkputten en ondersteuning);
- kosten samenhangend met de uitvoering van het verwijderen van verlaten kabels of leidingen. De ter plaatse vrijgekomen materialen zijn c.q. worden eigendom van de leidingbeheerder;
- kosten van constructieve en bijzondere voorzieningen die nodig zijn in verband met de aanraking van het infrastructuurwerk (zoals overkluizingen en mantelbuizen);
- kosten van tijdelijke voorzieningen van fysieke aard, zoals extra kabel- en leidingvoorzieningen die worden opgeheven zodra de definitieve verlegging is gerealiseerd in samenhang met de voortgang van het infrastructuurproject.

6 Optimalisatie

Gestreefd wordt naar optimalisatie, hetgeen betekent dat zal worden gekozen voor het meest aantrekkelijke alternatief, onder de voorwaarde dat zulks geen nadelen oplevert voor een der partijen ten opzichte van de meest voor de hand liggende variant. Onder de meest voor de hand liggende variant wordt verstaan een verlegging ter plaatse van de probleemlocatie.

7 Gebiedsbenadering

1. In deze regeling wordt uitgegaan van de gebiedsbenadering. Dit wil zeggen dat de kosten van een verlegging op een locatie elders als gevolg van een verlegging/aanpassing op de probleemlocatie, aan partijen worden toegerekend conform het op de locatie elders geldende regime (zakelijk recht c.q. vergunning/toestemming derde).
2. Indien de verlegging op de probleemlocatie leidt tot een noodzakelijke verlegging voor een derde, dan worden de verleggingskosten vergoed conform het bepaalde in deze regeling, tenzij tussen de leidingbeheerder en die derde een reeds bestaande schriftelijke overeenkomst van kracht is waaruit een financiële verplichting voortvloeit. Alsdan geldt het bepaalde in die vergoedingsregeling met inachtneming van de bestaande wet- en regelgeving. De hier genoemde derde kan een andere leidingbeheerder zijn.

8 Voordeeltorekening

1. Aftrek nieuw voor oud wordt alleen toegepast indien sprake is van voor partijen kenbaar technisch versleten leidingen. Onder technisch versleten wordt verstaan kabels en leidingen waarvan de technische levensduur binnen een periode van 5 jaar verstreken zal zijn.
Aftrek nieuw voor oud vindt plaats op basis van contante waardeberekening. Hierbij wordt uitgegaan van de technische levensduur van de betreffende kabel of leiding.
Indien delen van een zelfstandige eenheid vervangen moeten worden, wordt voor de berekening uitgegaan van de integrale kosten van de vervanging van de gehele zelfstandige eenheid onder toerekening van een evenredig deel van de kosten aan het te vervangen onderdeel.
2. Partijen stellen in gezamenlijk overleg een overzicht samen van voorkomende soorten kabels en leidingen en de daarbij behorende technische levensduur. Dit overzicht wordt eens in de vijf jaar geëvalueerd en zo nodig aangepast.
3. Indien ten gevolge van een deelverlegging een kabel of leiding van een kenbaar technisch inferieure kwaliteit ontstaat, en de leidingbeheerder als gevolg daarvan besluit de gehele of een groter deel van de kabel of leiding te vervangen, dan vindt nader overleg plaats over de wijze van voordeeltorekening.

9 Hardheidsclausule

Van het gestelde in deze regeling kan worden afgeweken indien dit voor een der partijen onmiskenbaar onredelijk uitwerkt.

TOELICHTING

Schadevergoedingsregeling verlegging kabels en leidingen buiten beheergebied van de Provincie Noord-Holland

Algemeen deel

Het juridische regiem bij verlegging van leidingen in kort bestek

In geval van verlegging van leidingen is een juridische tweedeling onvermijdelijk: verleggingen binnen of buiten het beheersgebied.¹

Voor zover de leidingen daarbinnen liggen, vindt de schade-afwikkeling in beginsel plaats op basis van het in wet en jurisprudentie gevormde leerstuk van schadevergoeding bij rechtmatige overheidsdaad. In die gevallen gaat aan de verlegging een intrekking van de aan de desbetreffende leidingbeheerder verleende (publiekrechtelijke) vergunning vooraf.

Voor zover leidingen buiten het beheersgebied (m.a.w. binnen het zg. onteigeningsgebied) liggen, ontbreken per definitie vergunningen van de Provincie, zodat de publiekrechtelijke regels voor nadeelcompensatie daar geen directe toepassing vinden. Het zal dan vaak gaan om situaties, waarin een nieuwe infrastructuur wordt gerealiseerd.

Bij de verleggingen buiten het beheersgebied is in eerste instantie de juridische titel, op basis waarvan de leiding ter plaatse ligt, de toetssteen. Vaak zal het gaan om een opstalrecht voor de leidingbeheerder of een gedoogplicht (uit hoofde van de Belemmeringenwet Privaatrecht² te zijnen behoeve.

Daarnaast komt het echter ook regelmatig voor, dat de leidingbeheerder met de grondeigenaar een zg. obligatoire³ overeenkomst heeft gesloten dan wel anderszins van deze vergunning of toestemming heeft verkregen voor het hebben van de leiding in diens grond, veelal mede als gevolg van het feit dat vele leidingbeheerders zijn voortgekomen uit provinciale en gemeentelijke diensten. Vaak is er ook geen alternatief beschikbaar.

Een louter formele toepassing van regels van het onteigeningsrecht zou vermoedelijk meebrengen, dat in de laatstbedoelde gevallen bij gedwongen verlegging geen adequate vergoeding tot stand zou komen.

De Provincie meent, dat daarmee onvoldoende recht zou worden gedaan aan de positie van de leidingbeheerders, die immers even zeer als de Provincie een publiek belang dienen. Bovendien is gebleken, dat strikte toepassing van het onteigeningsrecht in sommige gevallen kan leiden tot onaanvaardbare vertraging in de realisering van infrastructurele projecten. Ook om die reden is er aanleiding een adequate vergoedingstructuur in te voeren. Deze schadevergoedingsregeling beoogt hierin tegemoet te komen.

¹ Het gebied waarbinnen op basis van beheerswetgeving vergunning is vereist voor onder meer het hebben van leidingen.

² De Belemmeringswet Privaatrecht maakt het mogelijk werken van algemeen belang te doen gedogen door de overheid en door andere rechthebbenden, zo nodig tegen schadevergoeding.

³ Hiermee wordt een overeenkomst bedoeld, die uitsluitend een verbintenis tussen partijen tot stand brengt, zoals een huur- of bruikleenovereenkomst.

Adequaat wil in dit geval zeggen een formule, waarin de overheid een reëel deel van de verleggingskosten voor haar rekening neemt. Voorwaarde daarbij is, dat het hiervoor genoemde publiek belang van de leidingen wordt erkend of geacht wordt te zijn erkend. De leidingbeheerders worden geacht te beschikken over een verklaring van openbaar belang dan wel die te kunnen verkrijgen.

Algemene uitgangspunten, die aan de schadevergoedingsregeling ten grondslag liggen

- a. De schade alsmede de schadevergoeding worden berekend naar de regelen van het onteigeningsrecht en de daarop gebaseerde jurisprudentie. Dit impliceert, dat bij het bepalen van de schadevergoeding rekening wordt gehouden met eventueel aan de leidingbeheerder door de verlegging toevallende voordelen (voordeeltoerekening).
- b. De provincie en de kabel- en leidingbeheerder hebben de verplichting om wederzijds schadebeperkend op te treden. Daarmee is bedoeld dat zij rekening moeten houden met de wederzijdse belangen (bijvoorbeeld bij de keuze van het tracé). De verleggingen dienen te worden gerealiseerd op basis van een technisch adequaat alternatief dat tegen de maatschappelijk laagste kosten gerealiseerd kan worden.
- c. Kabels en leidingen worden als incurante objecten aangemerkt. Feit is immers dat deze, nadat ze zijn gelegd en hun functie zijn gaan vervullen, niet op de markt worden verhandeld. Toekennen van een vermogenswaarde is dan niet goed uitvoerbaar. Daarom wordt bij de berekening van schade en schadevergoeding de werkelijke verleggingskosten als uitgangspunt genomen, zulks conform de structuur van de onteigeningswetgeving en -jurisprudentie.

Bijzonder deel

Reikwijdte schadevergoedingsregeling

De reikwijdte van deze regeling heeft bij uitsluiting betrekking op het gebied buiten het beheersgebied van de Provincie. Voor zover ten behoeve van een kabel of leiding vergunning is verleend door de Provincie en die kabel of leiding derhalve is gelegen binnen het beheersgebied van de Provincie wordt de schadeloosstelling bepaald naar de regel "liggen om niet, verleggen om niet".

Opgemerkt zij dat de begrippen "kabel" en "leiding" ruim moeten worden geïnterpreteerd. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval kunnen daaronder ook kabel- of leidingwerken vallen. Te denken valt in dit verband aan bijv. trafo's, gasstations, hoogspanningsmasten e.d.

1 (verplichting van partijen)

De plicht van partijen om schadebeperkend op te treden zou onder omstandigheden voor een van de partijen nadelig kunnen werken, bijv. als een leidingbeheerder dan wel de Provincie om die reden zou afzien van een andere dan de meest voor de hand liggende oplossing, die in totaal goedkoper is maar voor hem nadeliger kan uitpakken. Alsdan mag geen van de partijen hiervan uiteindelijk nadeel ondervinden.

2 (schadeloosstelling)

Er wordt een onderscheid gemaakt naar kostensoorten. Onderscheiden worden:

- materiaalkosten;
- kosten van uit en in bedrijf stellen;
- kosten van ontwerp en begeleiding;
- uitvoeringskosten.

Dit onderscheid is nodig om aan te kunnen geven welk gedeelte van de met de verlegging of aanpassing verbonden kosten voor rekening van welke partij komt. In de bepalingen 3, 4 en 5 worden de begrippen "materiaalkosten", "kosten van uit en in bedrijf stellen" en "uitvoeringskosten" nader gedefinieerd.

Voor de kosten van ontwerp en begeleiding wordt aangesloten bij de RVOI-1998 (Regeling van de verhouding tussen opdrachtgever en adviserend ingenieursbureau, zoals uitgegeven door het Koninklijk Instituut van Ingenieurs). Ingevolge artikel 26 van die regeling kunnen de volgende werkzaamheden worden onderscheiden:

- onderzoek
- voorontwerp
- definitief ontwerp
- bestek
- aanbesteding en gunning
- detaillering ten behoeve van de uitvoering
- directievoering
- oplevering
- onderhoud- en garantietermijn.

Voor de hoogte van de hier opgesomde kosten zullen de werkelijke kosten uitgangspunt zijn. Indien deze afwijken van het in de RVOI aangegeven niveau, dan dient onderbouwing van de afwijking te worden gegeven. Zo nodig kan op de hardheidsclausule een beroep worden gedaan.

Lid 5 ziet op situaties dat de kabel of leiding is gesitueerd in gronden die in eigendom zijn van de leidingbeheerder of in gronden waarop ten behoeve van de kabel of leiding een zakelijk recht of een gedoogplicht ingevolge de Belemmeringenwet Privaatrecht is gevestigd. In die gevallen kan ingevolge de regelen van het onteigeningsrecht aanspraak worden gemaakt op volledige schadeloosstelling. Uitgangspunt blijft overigens dat de schade wordt bepaald naar de regelen van het onteigeningsrecht, hetgeen impliceert dat - indien daartoe aanleiding bestaat - een korting plaatsvindt vanwege aan de leidingbeheerder toevallend voordeel.

Lid 6 heeft het oog op alle andere situaties dan die bedoeld in lid 5. Het gaat dan om een kabel of leiding gelegen buiten het beheersgebied van de Provincie zonder dat een zakelijk recht of gedoogplicht is gevestigd, terwijl de leidingbeheerder evenmin over de eigendom van de grond beschikt. Zoals hiervoor al opgemerkt, kan bijv. sprake zijn van een obligatoire overeenkomst, een feitelijke gedoogsituatie of een eenvoudige toestemming. In al die gevallen komen de materiaalkosten en de kosten van uit en in bedrijf stellen voor rekening van de leidingbeheerder. De kosten van ontwerp en begeleiding alsmede de uitvoeringskosten komen voor rekening van de Provincie. Overigens is ook hier de verwijzing naar lid 7 opgenomen, hetgeen impliceert dat een correctie kan plaatsvinden in verband met voordeeltorekening.

Lid 7 is een verbijzondering, voortvloeiend uit de regels van de onteigeningswet en de daarop gebaseerde jurisprudentie die op de wijze van schadeberekening van toepassing zijn. Het verrekenen van voordeel bij capaciteitstoename van de leiding of bij vervanging van een technisch versleten kabel of leiding is daarvan een logische consequentie. Indien sprake is van kwantificeerbare voordelen, vindt deze bepaling mutatis mutandis ook toepassing op opstellen.

3 (materiaalkosten)

Bij de definiëring van het begrip "materiaalkosten" is uitgegaan van de gedachte dat in beginsel die materiaalkosten voor rekening van de leidingbeheerder komen, die - het infrawerk waarvoor moet worden verlegd, weggedacht - hoe dan ook gemaakt hadden moeten worden. Dit impliceert, dat indien voor het kabel- of leidingwerk een beschermingsconstructie nodig is in de vorm van b.v. een stenen opstal (denk aan technische apparatuur ten behoeve van de telecommunicatie) de materiaalkosten daarvan voor rekening van de leidingbeheerder blijven. Ook de kosten van het transport van materialen naar de bouwplaats dienen te worden begrepen onder het begrip "materiaalkosten".

4 (kosten van uit en in bedrijf stellen)

Onder kosten van uit- en in bedrijf stellen vallen kosten van tijdelijke voorzieningen van operationele aard, zoals extra kosten van personele aard t.b.v. bedrijfsvoering en hulpmiddelen voor die bedrijfsvoering zoals watertanks, gasflessen en noodaggregaten.

5 (uitvoeringskosten)

Onder de kosten van tijdelijke voorzieningen van fysieke aard (4e gedachtestreepje) worden alle tijdelijke fysieke kabel- en leidingverbindingen verstaan, die de leidingbeheerder moet aanleggen en later buiten bedrijf stellen, in het kader van de door de andere partij gevraagde verlegging. Deze kosten houden nauw verband met de noodzakelijke continuïteit van de nutsvoorzieningen.

Onder uitvoeringskosten begrijpen partijen bij deze overeenkomst tevens de éénmalige kosten verbonden aan het vestigen van zakelijke rechten. Uitgangspunt voor de hoogte van de te betalen vergoedingen bij ondergrondse leidingen vormt de regeling die terzake tussen de Gasunie en LTO Nederland 2003 is overeengekomen en waarvan de bedragen periodiek worden aangepast.

De kosten van een CAR-verzekering vallen in principe eveneens onder uitvoeringskosten. Er zijn echter nogal wat varianten denkbaar; mede daarom kan de "opdrachtgever" verlangen, dat hij inzage van de CAR-polis krijgt en bij aantoonbare inefficiency "corrigerende" voorstellen kan doen.

6 (optimalisatie)

Voor de toepassing van optimalisatie moet onderscheid gemaakt worden tussen de meest voor de hand liggende variant en het meest aantrekkelijke alternatief. De meest voor de hand liggende variant is een verlegging van de kabel of leiding ter plaatse van de probleemlocatie. Denkbaar is echter, dat één van de partijen gebaat is bij een andere oplossing. Dit is bijv. het geval indien de situatie ter plaatse van het uit te voeren werk zo ingewikkeld is, dat de leidingbeheerder er de voorkeur aan geeft - ook uit een oogpunt van efficiënt beheer - de kabels en leidingen geheel of gedeeltelijk te verplaatsen dan wel andere maatregelen te treffen buiten de grenzen van het uit te voeren werk.

In beginsel wordt dan ook gekozen voor het meest aantrekkelijke alternatief, tenzij de andere partij ten gevolge daarvan in een slechtere positie komt te verkeren dan het geval zou zijn geweest bij verlegging ter plaatse van de probleemlocatie. Vanzelfsprekend is het te allen tijde mogelijk, dat partijen alsdan nadere afspraken maken omtrent de verdeling van de financiële gevolgen daarvan.

7 (gebiedsbenadering)

In deze regeling is gekozen voor de gebiedsbenadering in plaats van de oorzaakbenadering, omdat een integrale aanpak nu eenmaal billijker is dan een partiële. Daartoe behoort met name honorering van reeds bestaande afspraken met derden. Weliswaar doet de opdrachtgever geen zaken met die derde maar hij rekent met de leidingbeheerder af op de voet van diens afspraken als ware het zijn schade. Het kan voorkomen, dat niet volstaan kan worden met een aanpassing of verlegging op de probleemlocatie. Dat is mogelijk bij de meest voor de hand liggende variant doch ook bij een eventueel aantrekkelijker alternatief. Het is dan de vraag welk uitgangspunt gehanteerd moet worden bij de berekening van de schadeloosstelling, samenhangend met de aanpassing of verlegging op die andere locatie: het rechtsregiem op de (oorspronkelijke) probleemlocatie of het rechtsregiem op die andere locatie. De eerste keuze is een oorzaakbenadering, de tweede keuze is een gebiedbenadering. Gekozen is voor de gebiedbenadering; bepalend is dus het rechtsregiem op de locatie waar de werkzaamheden moeten worden verricht.

Het is bovendien mogelijk, dat als gevolg van een bepaalde oplossing een derde (dwz een partij die in beginsel met de probleemlocatie geen enkele bemoeienis heeft) op een andere locatie werkzaamheden moet verrichten. In het geval dat die derde partij zijn kosten krachtens een schriftelijke overeenkomst bij de leidingbeheerder van de probleemlocatie in rekening kan brengen, is er sprake van gevolgschade van de leidingbeheerder. Die gevolgschade zal door de Provincie worden vergoed, uiteraard indien en voor zover inzage is verleend in de desbetreffende contractafspraken en die schadevergoeding maximaal strekt tot de directe aanpassing- of verleggingkosten van die derde. Mocht er geen aantoonbare financiële verplichting tot vergoeding van schade door de leidingbeheerder aan die derde zijn, en is die derde partij eveneens een leidingbeheerder die onder het bereik van deze schadevergoedingsregeling valt, dan zal de Provincie de schade van die derde/leidingbeheerder rechtstreeks (d.w.z. zonder tussenkomst van de leidingbeheerder op de probleemlocatie) vergoeden overeenkomstig de vergoedingssystematiek van deze regeling.

8 (voordeeltoerekening)

Kabels en leidingen met een technische levensduur van 100 jaar en ouder worden geacht niet aan technische veroudering onderhevig te zijn. Dat brengt met zich, dat ten aanzien van de verlegging van die kabels en leidingen geen korting nieuw voor oud zal worden toegepast. Denkbaar is dat de leidingbeheerder in de nieuwe situatie geen voordeel, maar nadeel ondervindt van de verlegging, b.v. ten gevolge van hogere onderhoudskosten. Ook die kosten zullen in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van de vergoeding.

De schadeloosstelling kan gecorrigeerd worden, indien zich door de verlegging of aanpassing van de kabel of leiding een kwantificeerbare voordeeltoerekening voordoet. Te denken valt aan:

- afrek nieuw voor oud;
- capaciteitstoename;
- andere toename van de functionaliteit van de leiding zoals een door de leidingbeheerder gewenste hogere drukklasse;
- opheffen van een evident verkeerde ligging zoals te weinig gronddekking;

- opheffen van aanwezige constructiefouten of foutieve keuze van leidingmaterialen, voor zover die de technische levensduur significant zouden kunnen beïnvloeden;
- achterstallig onderhoud eveneens met significante verkorting van de technische levensduur;
- noodzakelijke reconstructie van oudere opstallen.

Bij een reconstructie van oudere opstallen kan afhankelijk van de incidentele situatie eventueel een correctie nieuw voor oud worden toegepast naar analogie van de reguliere onteigeningregels. Bij een tegelijkertijd toegepaste vergroting van functionaliteit -bijvoorbeeld- komen alle aan die vergroting toe te rekenen meerkosten voor rekening van de leidingbeheerder.

Een aftrek nieuw voor oud bij leidingen is gecompliceerd, omdat in bijna alle aanpassing- en verleggingsituaties een zelfstandige eenheid ontbreekt. Het begrip "zelfstandige eenheid" kan als volgt gedefinieerd worden: "een onderdeel van de technische werken in het leidingencomplex, dat bij vervanging van (een deel van) dit leidingencomplex, zowel uit technisch als uit bedrijfseconomisch oogpunt naar redelijke verwachting in stand zal blijven". Bij een verlegging van een deel van een zelfstandige eenheid is het pas zinvol een correctie nieuw voor oud toe te passen, indien die "partiële" verlegging dicht tegen het moment aan zit, waarop de technische levensduur van de gehele leiding verstreken is. Hiervan is sprake indien de periode tussen "partiële" verlegging en een verstrijken van de technische levensduur 5 jaar of korter is.

Een voorbeeld:

- leiding aangelegd in 1959
- technische levensduur: 45 jaar
- totale leiding met een lengte van 800 m zou naar objectieve maatstaven aldus in 2004 moeten worden vernieuwd
- infrastructureel project maakt verlegging van 100 m leiding noodzakelijk in 2001
- kosten "partiële verlegging": f.300.000
- geschatte kosten gehele verlegging in 2004: f.1.500.000
- evenredig deel van het in 2001 te verleggen deel ten opzichte van de in 2004 geplande totale verlegging is.

$$100/800 \times f.1.500.000 = f.187.500$$
- bij een rekenrente van 4%⁴ is dit bedrag naar het jaar 2001 contant te maken met de rekensom

$$f.187.500: (1,04)^3 = f.166.687$$
- de schadeloosstelling is nu gelijk aan f.300.000 (kosten partiële verlegging in 2001) minus f.166.687 (de contant gemaakte evenredige besparing in 2004) = f.133.313

9 (hardheidsclausule)

Zoals gebruikelijk is ook in deze regeling een hardheidsclausule opgenomen, die partijen de gelegenheid biedt van het bepaalde in deze regeling af te wijken, indien de redelijkheid daarom vraagt.

⁴ Dit is tweederde van het gemiddelde percentage dat de grootste banken van Nederland als rente hanteren voor standaard-hypotheken zonder gemeentegarantie op basis van een tienjarige annuïteit.

Bijlage 1

TECHNISCHE LEVENSDUUR VAN KABELS EN LEIDINGEN

Toelichting

In de schadevergoedingsregeling is in bepaalde gevallen sprake van voordeelcompensatie. Eén van die gevallen betreft het vervangen van een technisch versleten leiding. Onder technisch versleten wordt verstaan : 'kabels en leidingen waarvan de technische levensduur binnen een periode van vijf jaar verstreken zal zijn'

Voor het bepalen van de technische levensduur van de diverse soorten kabels en leidingen hanteert de Provincie de volgende tabel met te verwachten levensduren.

Waterleidingen

Materiaal	Diameterrange [mm]	Verwachte technische levensduur (jaar)
-----------	--------------------	--

Transportleidingen

Staal	>300	> 100
Beton	>300	> 100
Asbestcement	>300	70
Nodulair GIJ	>300	> 100
Laminair GIJ	>300	> 100
PVC vòòr 1975	>315	40
PVC van en na 1975	>315	70
PE	>300	70
GVK	>300	> 100

Distributieleidingen

Asbestcement	50-300	70
Nodulair GIJ	80-300	> 100
Laminair GIJ	80-300	80
PVC vòòr 1975	32-315	40
PVC van en na 1975	32-315	70
PE	60-300	70
Staal	60-300	80

Aansluitleidingen

Kleinere leidingen (tot 50 mm) niet relevant, grotere conform de distributieleidingen.

Gasleidingen

Materiaal	Verwachte technische levensduur [jaar]
-----------	--

Transportleidingen (8, 4 en 1 bar)

Staal	> 100
Nodulair GII	> 100
PE 1 e en 2e generatie	70
PE 3e generatie	> 100

Distributieleidingen (100 en 30 mbar)

Asbestcement	70
Staal	80
Nodulair GII	> 100
Laminair GII	> 100
PE 1 e en 2e generatie	70
PE 3e generatie	> 100
Slv PVC	> 100
HPVC	70

Electriciteitskabels

Materiaal	Verwachte technische levensduur [jaar]
-----------	--

Hoogspanningsmasten

Stalen masten	> 100
---------------	-------

Transportkabels (> 30 kV)

Oliedruk kabel < 1970	55
Oliedruk kabel > 1970	70
Gasdrukpijpkabel	70
Gepantserd papier lood kabel (GPLK)	60
(XL)PE kabel, gegrafiteerd, niet waterdicht of voorzien van waterboom-bestendige isolatie	20
(XL)PE kabel, niet gegrafiteerd, niet waterdicht of voorzien van waterboom-bestendige isolatie	40
(XL)PE kabel, waterdicht of voorzien van waterboombestendige isolatie	70

Distributiekabel middenspanning (tot 30 kV)

Gepantserd papier lood kabel (GPLK)	60
(XL)PE kabel, gefraiteerd, niet waterdicht of voorzien van waterboombestendige isolatie	20
(XL)PE kabel, niet gefraiteerd, niet waterdicht of voorzien van waterboombestendige isolatie	40
(XL)PE kabel, waterdicht of voorzien van waterboombestendige isolatie	70

Distributiekabels laagspanning (0,4 kV)

GPLK	100
PVC	100

Aardgas, K1, K2 EN K3 transportleidingen (> 8 bar)

		Verwachte technische levensduur [jaar]
Staal		> 100